

Glasilo Prekmurskih Slovincov.
Cena na leto 20 K, če jih več
vküp hodi na eden naslov, če
samo edne 30 K. Urednik i izda-
jatelj Klekl Jožef vp. pleb. Čren-
sovci Prekmurje.

NOVINE

Rekopisi se pošiljajo na g. ured-
nika naslov i se ne povrneje.
Oglasi (inserati) se sprejmejo v
g. Balkanji Ernesta tiskarni v D.
Lendavi. Cena za eden kvadratni
centimeter 1.50 fil. za ednok, za
večkrat popüst.

Naročijo se Novine jedino pri „Opravništvu Novin v Črensovcih, Prekmurje“.
Samo na té naslov se sme poslati tudi naročnina.

Odgovor Prekmurs- komi Glasniki!

Moje reči potrdim s tem, da je komunizem dne 1. augusta 1919. leta bukno. Našega g. nadučitelja smo pa mi farniki dne 26. marca 1920. leta k nam priselili. Ne njim je trbelo bežati, ar so se na vozi prijetno pripe-
lali k nam. Tak so ešče pod krš-
čanskov vladov 8 mesecov na starom mestu, to je na Dolnjem Siniki služili, in če bi kaj krivi bili, bi jih madžari v 8 mesecaj zastalno gori najšli.

Vse izpričevala tu mamu pri rokah, če bi je radi vidili, potrudite se k nam.

Gospoda, prej se navčite dobro čteti, pa te začnite kaj pisati: Jas sam ne Mikeš, nego Mekiš! ali pa lejko nevidite? potrudite se k meni jas vam posodim očalnice, ka te vidli čteti.

To mate slednji odgovor od mene. Nadale neščem z vam v reč stopiti, ar ste mi preprosti, niti ne ste vredni, ka bi vam več kaj pisao.

MEKIŠ JANOŠ.

Starišom šoloobvezne decé na znanje!

Kak spada Prekmurje pod Jugoslavijo, se zapaža, da je šolski obisk celo slab. Zadnje čase je začel „Okrajni šolski svet“ v Murskoj Soboti ostro postopati proti starišom decé, šteri neredno obiskovajo šolo, v bodoče pa bode postopao še ostrejše.

Iz deklice je treba vzgojiti pošteno ženo, iz dečka samostojnega moža, in to se zgodi le te, či deca redno obiskavajo šolo. Mnogo dece ide po končanom štirinajstom leti služiti po sveti i celo žalostno je za takše dete, či ne zna iz tujine niti pisma pisati materi, ali pa dobljenoga očetovoga pisma prečteti.

Šolski zakon v Jugoslaviji zah-
teva, da vsako normalno razvito dete do dvanajstoga leta brezpogejno dnevno obiskuje šole. Od dvanajstoga do štirinajstoga leta so pa olajšave, in sicer delno oproščenje za volo dela. Delno oproščenje trpi dva meseca. Tudi v delnom oproščenju ne dovoljeno dati deci težkih opravil, ar se dete s tem telesno pokvari. Kak se dete delno oprosti, zvedo štariši pri šolskih voditeljih. Delna šolska oproščenja za letos so samo za mesec september in oktober, julija in augusta so pa navadne počitnice.

Keliko Jugoslovanov je v Ameriki? V Severnoj Ameriki je blüzi 700,000 jugoslovanov. Največ je Hrvatov do polmilijona. Srbov i Slovincov do 200 jezero.

Dopisi.

M. Sobota. Dne 8. V. 1921. je pred Dobrajovim hotelom Šerügov nezakonski tretji otrok meo svojo slabo obnešeno demokratsko zborovanje ali bolje svetlo povedano, rabuko. Govorili so dr. Igo Janc odvetnik, Cipot Viktor, Koder notar, Šerüga, Volf inženir. Lüdstvo je glih z dve cerkvi od bože službe prišlo pa so si govorili med sebov, hodmo je poslušat kak do lagali, i ljudstvo je med govori vedno mrmralo i protešteralo, da je nikaj nej bilo mogoče slišati, dosta jih je proti kričalo, samo nam vsigdar vse obečete pa nam nigdar nikaj ne spravite. Drügi so pa kričali: ja centralizem nam pa že spravijo, ka mo za drüge žepe samo grozno plačüvali, sami pa nikaj nemo meli; tretji so pravili: srbskomi pravoslavnomi püšpeki so dali 100.000 koron

ka je šo s tistim v Česko pravoslavno vero širiti, i to bomo tudi mi plačevali, bosanskim turkom bogatinom poslancom so dali eno milijardo in stojezerkoron za to, ka so šli za centralizem v vlado, štero bomo tudi vse mi krvavo plačevali.

Na Šerügov govor je pa eden protestirao sledeče: ti komunist si nam pa ešče največ spravo 1919. leta za strahovlade madžarski komunistov, da so komunisti na nas i na naše hiše s topovi (štükami) strelali, nas s komunistovskim frontom okoli vzeli, kak lovci (jagri) zverino, nas gnali na polje, nas tam pred front postavili, i tam smo si mogli zgolimi rokami grabe kopati, kabi nas nebi dol spostrelali, ste nas v Soboti internerali, pa ste se nam grozili, ka nas s strojnicami (mašinskimi puškami) dol spostrelate. Takse dobrote nam šče Šerüga nazaj spraviti, Bog nas vari takši zverinski jakosti. Tak je komedija minola i te se je ešče eden zgučao: torkova pečenka vsigdar smrdij, či jo glih z vapnom zaliješ i tak smo se med glasnimi pogovori smehali proti domi.

Iz M. Sobote. Na glas občinskim uradom. Ob eni priliki od naprejdavanja občinskoga reda § 59. upr. sod. od 23. okt. 1885. šte. 2701. (b. 2737) in od 18. nov. 1887. šte. 3135. (b) 3769. smo zvedili, da te paragraf nedovoli, ka bi se neuradni časopisi iz občinske blagajne plačevali. Na to je uradnik „Prekmurskoga Glasnika“ odkrito izjavo, da oni vsakom občinskomi uradi pošljejo svoj list brez naročbe. Kda njemi je g. govornik razložo, ka se z občinske blagajne to ne sme plačati, se uradnik jako žalostio i pravo, da ga pa nikak more plačati, či ga ednok nazaj ne pošljejo. Zato vsem županom na znanje, ka list naj pošljejo nazaj na uredništvo, či ga sledkar neščejo sami iz svojega žepa plačati, ar ga z občinske blagajne ne smejo plačati, celo či ne hodi na njihovo ime, nego na naslov občinskoga urada, štero zgoraj imenüvani paragraf nedopüsti.

Velki Dolenci. Podpisani nanzanjam, ka sam jaz kot trgovec dne 8. maja t. l. pelo v klonji iz Veliki Dolenc v Dolnjo Lendavo, to je na 60 kilometrov, žive teleta. V Bogojini me orožniški stražmajster na civ. komisarjat v M. Soboti pritožo, ka so teleta blejala i ka toga volo sam mogao plačati 220 kron globe. Jaz sam že 33 let živinski trgovec, in od tistoga časa vozim žive teleta, štera pa vsigdar blejejo, a kaznovan sam za-toga volo še nebio.

Glasi.

Naš poslanec g. J. Klekl so imeli v parlamenti že drugi govor od kancelparagrafa. Govor v prihodnjof številki „Novin“ začnemo objavlati.

Pasko mejmo pri kúpčiji grüntov. Grüntov je toga časa dosta k odaji. Razni agenti vsigdar več pravijo, kak po pravici je zemlje. Zato si prle poglednimo zemljiško knjigo od onoga grünta, šteroga kúpiti nameravamo, da ne obhodimo tak, kak je obhodo Peter Kovač z Trnja, ki je kúpo 35 plügov zemlje. Da je že zemljo pogodo, te je šo gledat na grüntnico, a tam pa samo najšo 25 plügov.

Što ide v Lotmerk, naj ne zamüdi obiskati trgovino *Franca Repiča* sam naj se prepíča od dobrega blaga. Cene so najnižje.

Železnica med M. Sobotov i Lotmerkom se že meri. Štirje inženirje od 1. apr. vedno delajo na tem, da bi se predpripave železnice kem prle dogotovile i potem začnola graditi železniška proga. Štiri plane majo gotove, ali ešče se nevej, šteri bo sprijeti.

Prošnjado naših Amerikancov. Občina Lipovci v beltinskoj fari si namerava edno kapelo gorpostaviti. Znano je, da v Beltinskoj fari so Lipovci edini, ki še nemajo kapele. Drüge reči so že vse pripravljene, menka nam pa ešče nikaj penez. Zato se s prošnjov obernemo do naši dobri Amerikancov, ki tam lepe peneze slüžijo, naj nam na te sveti cil kaj darüjejo po mogočnosti. Vam je tam eden dolar ne velki penez, pri nas pa dosta vreden, više 130 koron. Pridite nam na pomoč, darüjte, kelko je što premogoči, vsakši še tak mali dar sprijmemo s hvaležnim srcem. I či se enkrat nazaj povrnete v svojo ožjo domovino i te vidili lepo kapelico, te lahko rekli: jaz tudi imam v tom nikši del. Penezi se lahko pošljejo na naslov Štefan Forjana, ali pa na župni urad v Beltincih.

Naš poslanec g. J. Klekl so vložili prošnjo za naše invalide, vojne dovce i njihove sirote tak za katoličanske kak evangeličanski in izraelitanske. Čas bi bio, da bi že ednok tej reveži prišli do obečane njim podpore.

Zahvala. G. J. Klekl, naš narodni poslanec, so na povekšanje cerkvi pri sv. Jürji 1000 koron darüvali, za štero njim vsi farniki prisrčen „Bogplati“ zročimo. Gradbena komisija.

Seršenovi v Lotmerki so na novo dobili dosta štofa, kamgarnov in cajgov. Tüdi ženskoga blaga vsakefelé po znižanoj ceni. Odavlejo vse falej kak dozday. Žuto močno platno, lakét šüroko, košta meter samo 26 K. Tüdi svilni i vunatni mlinski pajtelni se zdaj dobijo.

Tolvajija. V D. Lendavi so pri posestniki g. Tkalci neznani tolvaje odpelali edno noč dol senožati za en dober voz že posüšenoga sena. Sledovi kažejo, da so s koli bili na senožati. Pozvani orožniki so samo konstatarali na lici mesta, da sena nega. Razumemo njihov težki položaj. Okolica je vogrška. Jezika vogrškoga ne vejo i zvün toga njim prebivalstvo nezavüpano. V takšem slučaji je pa zasledovanje i preiskava jako težko delo.

Graditev mosta prek Müre tüdi lepo napredüje. Na telko je že prišlo delo, da lahko peški prek po mosti ide človek. Nova cesta se tüdi napravila od Dokležovja do Veržeja, štera je duga 2 1/2 kilometra.

Železen drobiž po 20 fileröv. Finančni minister je odredo, da vsedržavne blagajne morejo sprejemati železen kovani drobiž bivše Austro-Vogrške Monarchije po njegovoj nominalnoj vrednosti, to je, 20 fil. za 5 par.

Kam idejo naši davki? Belgraški „Balkan“ od 4. t. m. piše, da je ministerstvo za prosvete dalo pred 5. tjednami sokolskim družstvam 100 jezero dinarov reči, 400 jezero koron, da so šli na izlet na Francusko. Šlo jih je pa — kak smo iz časopisov zvedili — deset. —

Ki šče dobro i močno blago po fal ceni kúpiti naj ide k Sršeni v Lotmerk.

Dárovü na dečji dén. Ob priliki „dečjega dneva“, v nedeljo, 5. junija t. l. so v Murskoj Soboti nabrale gospodične lepo šumo 7565 K 6 fil. Nabrale so: Gospodični Šari—Gonda 1502 K 40 v, Kardoš—Rituper 946 K, Kovač—Majer 813 K 20 v, Kardoš—Štefanec 807 K 40 v, Fašinger—Trautmann 800 K, Hojer—Kemény 756 K 80 v, Ditrich—Hartmann 534 K 44 v, Pen—Barbarič 485 K, Nemeš—Turk 423 K 22 v,

Neszményi—Gumilar 265 K 40 v, Černe—Györi 230 K 20 v. Državna krajevna zaščita dece in mladine v Murski Soboti se vsem gospodičinam nabiralkam najtopleje zahvaljuje za njihovo požrtvovalnost pri nabiranju, ki je doneslo tak lep uspeh. Hvala iskrena tudi vsem dobrim darovalcom, ki so se velikodušno odzvali prošnjam nabiralk i pripomogli do tak lepe šume. Istotak se zaščita zahvaljuje ravnateljstvu Mestne hranilnice, ki je radevolje dalo na razpolago zadostno število nabiralnikov. Prosimo pa p. n. gospodične, da nam idejo tudi v bodoče tak prijazno na roke, kak so to včinole na „dečji dén“.

V Ljubljani od 13. do 24. avgust se lo vršilo letos velko senje. Na tom senji se bodo prodajali tudi poljedelski pridelki in izdelki iz cele Slovenije i Prekmurja. V kmetijski oddelk bodo spadali sledeči izdelki i pridelki. 1) Razna vina, a) grozdna navadna vina, b) različna sadna vina i sampanjec. 2) Spirituozne pijače, drožje, med, medica in vosk. 3) Kavina nadomestila, sir, mast, olje (tikveno, lenovo, sunčenično). 4) Razna detelična semjenja i druga semjenja. 5) Razni drugi poljski pridelki (grah, zelje, konoplje, predivo i njegovi izdelki, suhe gobe). 6) Mesnati izdelki (klobasi, salami) 7) Vsakovrstni manjši kmetijsko-industrijski izdelki (kose, žage, sekire, poljsko, vinogradsko i sadjarsko orodje, t. j. skarje, noži, krtače, pila, pumpe, lopate, krampi vile itd.) Se zna, da vsaki najbolše pridelke mora postaviti na senje. I da to ne bo samo kakša razstava, (kiállitás) nego za istino velko senje, zato tudi iz vsakšega pridelka se mora primerna količina (množina) pripelati na senje. Za prostor se bo poskrbo velkoga senja konzorcij, šteri zato postavi poseben pavilon. Za prostor de tudi trbelo plačati. Naj skuša zato vsakši po svojih močih sodelovati pri tom važnom podjetji, da se pokaže zlasti tujim inozemskim kúpcem, kak in s kakšimi pridelki je naša Slovenija oblagodarjena.

Na dečji dén 5. junija so v D. Lendavi pridne nabiralke nabrale za sirmaško deco, blúzi 6000 K. Vimeni té sirmaške dece šterim se z tem pomore do obleke i podpore, se odbor državne zaščite dece vsem gospodičinam nabiralkam prisrčno zahvaljuje za njihov trúd. S posebnov zahvalnostjov pa moremo omeniti še gospo Gaberjovo i Preisovo, šterivi sta si za istino z svojim neutrúdlivim sodelovanjom zaslúžili največšo zaslugo za te lep uspeh dečjega dneva.

M. Sobotá preveč potrebuje čistoče. Sramotno je prej kak vóvidijo njene vulice. Vsepovsedi smetje, listje slama itd. Hja, v M. Soboti bi lehka tudi trbelo ednoga Sevra, ki bi je malo na red vzeo. Pa njim ga ne pustimo ta. Mi njega ščemo v Lendavi zadržati, kak šteč ga ščejo sobočka demokratska gospoda v kraj spraviti. Zato pa mečejo vsefelé laži na njega. Naj si poglednejo njegovo delovanja v D. Lendavi. Či smo pa mi zadovoljni ž njegovim gospodarstvom, vej z našim občinskim premoženjom vértiva, ka drugim te za to skrb. Naj si glave za Sevra nikaj ne terejo. Pred svojov hižov pomečitel —

Dom i svet.

Belgrad. Pasičova vlada kem duže, tem z vekšimi težkóčami se more boriti. Ednok eden, drugoč drugi minister njemi šče odstopiti. Pašič njim pá more kaj obečati, či si nazaj sedejo na ministerski stoček. Dozdaj je odstavko podao minister Jankovič i min. za agrarno reformo, Uzunovič. V konstituenti so razpravljali tudi od pravic kralja. Na to so komunisti odišli s parlamenta. Naši poslanci Jugoslovanskoga kluba so na tri dni tudi zapustili zbornico zato, ka je predsednik parlamenta vózapro na tri dni Bariča poslanca zato, ka je pravo Pašiči, ka so ustavo kúpili. Naši poslanci so se vsi solidarni čútili z dr. Baričom i ž njim vred zapustili zbornico. Določilo se je tudi v konstituenti, da odsegamao de 40 jezer prebivalcov, volilo ednoga poslanca, či pa ostane ešče do 25 jezer prebivalcov tej 25.000 de tudi volilo enoga. Trije poslanci so vó stopili z demokratskoga kluba.

Regent Aleksander se vrne domo na konci toga meseca z Londona.

Peter kralj je nevarno obeležao. Kumandi finančni minister i Jankovič sta se odpelala v Pariz, da sta navzoči pri tistoj komisiji, štera de določavala, kelko odškodnine more dobiti Jugoslavija od Nemčije.

V Ljubljani je bila 8 t. m. volitev župana i podžupana. Izvoljena sta za župana Anton Pesek za podžupana pa dr. Perič. Obadva narodna socialisti. Tak je v Ljubljani tudi konec liberalne demokratske korrupcije. Javnost je z velikim zadoščenjom i odobravanjom vzela na znanje to novo volitev. Demokrati so ščista poparjeni. V M. Soboti se pa zdaj nastavlja demokratska stranka. Malo so zamúdili sobočki gospodje. Rajši naj ideje v Ljubljano nazaj iskat svoja zgúbilj-na tla, tú pri nas v Prekmurji je tak ne najdejo.

V Austriji se vrši glasovanje za priklopitev Austrije k Nemčiji. Na Štajerskom bo to glasovanje 3. julija. Či do štajarci tudi za Nemčijo glasovali, tak naše čete zasedejo znova Koroško.

Veliki strajk v Angliji. Rudarje (bányamunkások) so stopili v strajk, ar so njim plačo šteli znižati. Pogajanja se vršijo. Rudarje so sklenoli, da ne popustijo, ka bi se njim plača znižala.

Francuzki parlament je ratificirao (odobro) trianonsko pogodbo z Vogrskov. Za ratifikacijo je glasovalo 478 poslancov, proti pa 74.

V Maribori se je dne 13. junija vršila volitev župana i podžupana. Za župana je izoljen Gréar socialist, za podžupana pa Roglič narodni socialist. Demokrati so tak to svojo slednjo najmočnejšo trdnjavo tudi zgúbili. V Ljubljani i Maribori so mogli kapitulirati naednok lútijo, da je jo strašen vdarec za nje. Demokrati so pri teh volitvah popolnoma pogoreli.

Trgovina z mešaním blagom

Franc Repič

— Ljutomer —

prodaja vse vrste pravoga farbarskoga drúka po K 38 m. i domače platno po K 40 m. V zalogih ma vseh vrst blago po najniših dnevni h cenah.

Slovenci z staroga voegrskoga kraja! Pristopite k pomožnomi društvu

„SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

Društvo plača 7 dolarov skoz šest mesecov, po šestih mesecah pa 3 dol. 50 centov beteznim svojim kotrigam na teden. Za mrtvov kotrigov pa plača 300 dolarov.

Plačivanje odstrani društva se začne za 3 mesece, po vstopi če se pripeti beteg, včas pa če pride smrt. Za to dobroto društvu kotrige plačajo samo eden dolar vstopnine ednok samo i članarine vsaki mesec 75 centov. Sprijmejo se moški i ženski spol od 16 let do 50. Vodstvo društvo je sledeče: predsednik Törnár Ivan, podpredsednik Markoja Ignac, paziteo računov Horvat Števan, vsi trije z Črensovec, tajnik Lebar Ivan, računovodja Gjörék Mihal, oba z Hotize, blagajnik Zver Matjaš z Polane, paziteo društva Markoja Ivan z Bistrice, odbornik za beteznike Černjavič Ivan, paziteo računov Raj Jožef, oba z G. Bistrice, vratar Franc Riznar z Štajara. Zglasite se vsi na 957.

W. 18. th. Str. pri g. Črnjavič Ivani.

Vsi Slovenje v to društvo!

Nasled. Bela Weissa
Peter Osterc
trgovina z mešanim blagom
v BELTINCIH.

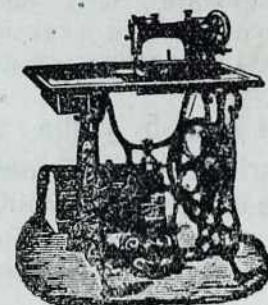
Priporočam: Veliko zalogo manufakture, specerije železnine na debelo i drobno. V zalogi imam vedno vsevrste deske, late i tesani les, kak tudi Portlandcement, kovačko vogelje i vapno. Dobijo se tudi pri meni mlinska sita vsevrst. Vse po najnižjih dnevnih cenah.

Leder, kože in poplati.

Kupujem vsevrste sirovih kož. Vzemem sakovrstne sirove kože včimb, štere se izdelajo v fabriki. I. Sinigoj (poprej Steijer) v Lotmerki (Ljutomer). V zalogi imam vsevrste ledra i poplatov, vse šošarske potrebščine, kak tudi garantirani čisti tikveni oli po najnižšoj ceni. Vsaki naj si pogledne zalogo

Albin Sagadin
trgovina z ledrom v Beltincih.

Štefan Huzjan
mehaničar
Dolnja Lendava hižna št. 63.

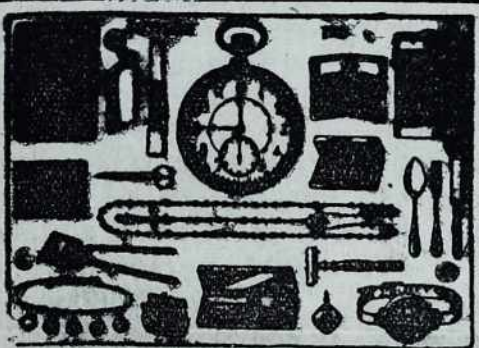

Ponuja mašine za šivanje na malo i veliko, vsako

vrstne za ženske i moške.

Edna hiža

z ograçekom i zadnjimi poslopjih vret k odaji v D. Lendavi poleg železnice. Več se zvedu pri Uredništvu.

Sčete dobro i poceni kupiti?
Najzanesljivejša
vöra je Suttnerova vöra!

Niklasta, jeklena (ocelna) srebrna ali zlata vöra, vsaka Vas bo zadovoljila. Tudi verižice (lančke), prstane, vühane, vsakovrstne dare, i potrebščine kak: škarje, nože, priprave za britje šibičnjeke (toke za špice) diamante za rezanje stekla (glaža), doze za smodke (cigare) i cigaretne, zapestnice itd. Vse dobro i poceni najdete v ceniki.

H. SUTTNER, Ljubljana, št. 945.

Pozor!

Pozor:

Prekmurska Gospodarska Zadruga v D. Lendavi ima v zalogi novodošlo blago po jako ugodni cenah vsevrste kakti: štofe, cajge, drúke, kartone, platno; cukér, sol, rižo, kavo mašinsko olje, pravi portlandcement. Dobi se pri njoj tudi staro, dobro vino od 1919. leta.

Proda se lepo malo posestvo z zidanov hižov.

Hiža je pripravna za vse. Tri minute od cerkvi!

Rudolf Horvatič v Križovcih (Sv. Križ pri Lotmerki).

Task: E. Balkanji Dolnja Lendava.

Brata Brumen

trgovca v Murški Soboti mata k odaji vsefelé najbogše česko blago po najnižjih dnevnih cenah.

Podpirajte Novine.